

17.37x26.15	1	עמוד 14	הארץ - מוסף הארץ	10/01/2025	92751699-8
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציורו - 80790					

בדלתיים פתוחות אביגדור פלדמן

סיפורה המופלא של מדינת הסוכרייה

מה גרם לאנשים לעזוב את ישראל, ואיך קרה שבסוף כן קמה מדינה יהודית באפריקה?

המשמעות והניכור הנלווה אליהם, אלא בחילה ממש. גופנית, פית, אמיתית. ניתן היה לראות אותם, את הבוחלים, בקרנות רחוב, מנסים להקיא את ריקנות הקיבה ומשמיצים קולות איומים של הקאה ריקה מתוכן.

והאחרים? שואלים הנערים שנולדו בארץ הסוכרייה, הם לא חשו בחילה? איך הם המשיכו לחיות באותה ארץ, שהיום היא כתרם ריק על המפה? ובכן, חוקר צנוע, מורה לתנ"ך בכנימינה, גי' לה כי תרופת הפלא שריפאה את הבחילה היתה "הטיפשות". הטיפשות הטבעית של הטיפשים והטיפשות הנרכשת בעזרת סוכרני כסילות שהעבירו את הטיפשות במגע וברסיסי רוק. המורה הצ'נוע לא זכה בשל הגילוי לפרס נובל למדעי הטיפשות, כי קדמה לו אביטל רונאל ("הטיפשות", הוצאת רסלינג), שכתבה "הטיפשות", מקדמת את החיים והצמיחה. היא גם משתילה את הצורך באופקים מוגבלים ובמטלות מיידיות ומלמדת את זוויות הראייה ההולכות וצרות וכמידה מסוימת גם את הכסל כתנאי החיים והצמיחה.

השליטים באותה ארץ נשכחת שלחו אל הציבור ומימנו מכיסם סוכני כסילות כדי שישמרו על רמה תקינה של טיפשות, שתגן על רוב הציבור מפני הבחילה. תחנת מדידה הוקמה במזנון הכנסת, התחנה מדדה כל העת את מדד הטיפשות, וכאשר ירד מדד הטיפשות מתחת לרמה שנקבעה על ידי מומחים לגסטוראנטרולוגיה, היו נשלחים אל הציבור סוכני כסילות מריירים ומתחבקים שהעלו במהירות את רמת הכסילות לגובה הראוי. סוכני כסילות לא היו חסרים, רובם סמוכים לתחנת הכסילות. אנחנו מכירים את שמוריהם הנשכחים של סוכני הכסילות העיקריים, חברי כנסת, שרים, מנכ"לים, אך לא אחזור על השמות.

הנאום הסתיים, והקהל קם על רגליו ושר את ההמנון הלאומי "הו אוגנדה מי ייתן ואלוהים יתמוך בך/ אנו מניחים את עתידנו כי דה/ מאוחדים, חופשיים/ למען החופש/ יחד נעמוד תמיד/ הו אוגנדה ארץ היופי".

חת, שתיים, שלוש, שומעים אותי, גם בשורה האחרונה? קהל נכבד, נשיא המדינה, מפקד הצבא, המשורר הדגול, חתן פרס השירה של חוף השנהב, קולונל אידי אמין היקר, אחיי בני שבט יהודה וחצי שבט מנשה, היהודים הקדומים כני שבט האבאודאיה. כבוד רב הענקתם לי, הקטן כאלפי מנשה, לשאת ברכה, לרגל שנת ה-50 לייסודה של 'ארץ הסוכרייה' על גדות אגם ויקטוריה. לפני 50 שנה, ביום 1 בחודש ינואר 2025, הגענו לכאן מארץ ציון שממנה נמלטנו, בני שבט יהודה וחצי מנישה. אני יודע כי כולכם, ובוודאי הילדים, כבר מייחלים לכדורי שערות הסוכר, הממתינים לכם בדוכנים, אך אינני יכול שלא להזכיר את גבורתם של מי שהביאו אותנו לכאן, 'חוטפי' המטוס שעשה דרכו לכאורה לתאילנד עם 140 נוסעים, שעל אף בגדי החוף שלבשו, ודרישות מופרזות לשוקולד, לא היתה להם שום כוונה להגיע לתאילנד, וכך גם 20 אנשי צוות שנבחרו בקפידה והתנדבו למשימה "לחטוף" את המטוס לנמל התעופה באנטבה, שם המתין לנו בורעות פתוחות הקולונל לשעבר, הגנרל היום, אידי אמין, וניתנה לנו הרשות לממש את ההבטחה של שר המושבות הבריטי לורד צ'מברליין לתיאודור הרצל ב-24 באפריל 1903. וכך אמר צ'מברליין הגדול: 'ראיתי אדמה במסעות שלי, וזוהי אוגנדה. היא חמה בחוף, אבל רחוק יותר בתוכה האקלים נהיה מצוי, אפילו בשביל אירופאים. אתם יכולים לגדל שם סוכר וכותנה'. ההצעה הובאה בפני הקונגרס הציוני השישי ב-23 באוגוסט 1903 ולא נדחתה.

צ'מברליין הגדול טעה כשסבר כי חבל ארץ הסוכר והכותנה הריקה מתושבים הוא אוגנדה ולמעשה היה המקום לגמרי בקניה, היא גם לא היתה ריקה מתושבים, התגוררו בה כמיליון בני שבט הקיקוי, אותם לא ראה הלורד צ'מברליין כי הסתתרו בין קני הסוכר. כה זמן קצר לאחר נחיתתנו כנמל התעופה אנטבה, כבשנו בעזרת אידי אמין הגיבור הנערץ את ארץ הסוכר מן הקנייתים, הבאנו אס' מכתאות לכך שהארץ הובטחה לנו ולורענו והסתמכנו על דברי הר' צל בקונגרס הציוני השישי: "מדינת בריטניה הגדולה הכטיחה לנו לייסד באפריקה המזרחית מושב יהודי עומד ברשות עצמו, עם הנהגה יהודית, שלטון מקומי יהודי ופקיד עליון יהודי בראשו".

הבטחות יש לקיים, וכך זכינו בהסכמת רוב מדינות העולם להכיר בה מדינה המתוקה בעולם, אשר השם שניתן לה כה התאים לה "מדינת הסוכרייה". בעזרת שרשראות חרוזים ועמודי תלייה שיכננו ענו את בני שבט הקיקוי להגר משם למדבר סהרה ומאו לא שמענו עליהם יותר.

אנחנו הדור הראשון, הנושאים את השם "החטופים", על שום שנחטפנו לאנטבה ועל שום האגדה האורבנית שנפוצה בשנת 2025, כי יש חטופים חיים במערות ומנהרות ודירות חדר, נשא לנו לא פעם על ידי בני הדור השני של "מדינת הסוכרייה", מה גרם לכם לעזוב את ארץ ציון ולהיחטף לאנטבה? התשובה היא בדרך כלל אחת, "הבחילה". העווית הלופתת את שרירי הסרעפת ומערכת הנשימה והופכת את כיוון התנועה של המזון ומיצי הקיבה מפי הטבעת אל הלוע. והגרוע מכל שהקיבה היתה ריקה לגמרי, ריקה ממחשבה, מרעיונות, מקולות ומחמלה, וככל ששרירי הבטן לחצו על הקיבה הריקה, מאומה לא יצא אל הוושט ומאומה לא נשלח מן הוושט אל הלוע והחוצה, לתחושה של התרוקנות נעימה ומרעיעה.

לא יכולנו להמשיך ולשאת את זה. "הבחילה" הפכה את חייו לגיהנום. היא לא עזבה אותנו מן הרגע שהתעוררנו ועד לרגע החסד שבו נרדמנו. זו לא הבחילה שאותה מתאר פול סארטר בספרו "הבחילה", שגיבורו מודע לאבסורדיות שבחיים המודרניים חסרי